

fundacja
Instytut Aktywizacji Regionów
z siedzibą w Gdyni
adres do korespondencji:
ul. Sarnia Góra 9
84-207 Koleczkowo

Gdynia, dnia 1 sierpnia 2023 roku

Sz. P.
Krajowa Rada Komornicza
Ul. Szpitalna 4
00-033 Warszawa

PETYCJA

Szanowni Państwo,

Działając na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz 870), działając w interesie publicznym w ramach prowadzonego przez naszą fundację projektu pn. „**PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako petenci w sądach i urzędach**” przedstawiamy Państwu audyt w zakresie zidentyfikowanych aspektów dyskryminacji w wymiarze sprawiedliwości i administracji publicznej, na gruncie prowadzonej przez **Krajową Radę Komorniczą** sprawie. W jednej ze spraw prowadzonych przed tutejszym **organem**, zapewniliśmy pomoc prawną w ramach działań interwencyjnych na etapie postępowania dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie zidentyfikowanych naruszeń lub ograniczeń praw człowieka, dyskryminacji i przemocy na terenie całego woj. pomorskiego. W oparciu o przeprowadzoną sprawę chcielibyśmy podzielić się z Państwem **problemami jakich doświadczyła osoba z niepełnosprawnościami** na etapie prowadzonego postępowania. Na podstawie art. 2 ust. 3 in fine ustawy o petycjach prosimy o **ustosunkowanie się do audytu** oraz odniesienie się **czy zaproponowane przez nas propozycje zmian w zakresie działania Państwa instytucji mogą zostać wdrożone**, jako że sprawa dotyczy życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

AUDYT

DOTYCZĄCY RÓWNEGO TRAKTOWANIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W POSTĘPOWANIACH EGZEKUCYJNYCH I DZIAŁANIACH KOMORNIKÓW

Wstęp:

Celem niniejszego audytu jest przeprowadzenie analizy praktyk stosowanych w postępowaniach egzekucyjnych przez komorników oraz identyfikacja ewentualnych naruszeń w zakresie równego traktowania osób z niepełnosprawnościami. Audyt koncentruje się na sytuacji, w której osoba z niepełnosprawnościami doświadczyła zachowań dyskryminujących ze strony organów publicznych, w szczególności komornika.

Opis sytuacji:

W opisywanym przypadku, Beneficjent, osoba z niepełnosprawnością, znalazł się w sporze z organami publicznymi, które egzekwowały należności z tytułu mandatu za przejazd pociągiem PKP. Mandat ten został wystawiony na podstawie wykradzonego dokumentu tożsamości Beneficjenta. Pomimo braku możliwości weryfikacji okoliczności sprawy, Beneficjent odmówił zapłaty i podjął próbę zainteresowania Policji, jednak zgłoszenie nie zostało przyjęte w odpowiednim terminie. W rezultacie, podjęto egzekucję wobec Beneficjenta, obejmującą wypłacanie mu świadczenie emerytalne.

Analiza i ocena:

Naruszeniem praktyki stosowanej przez komorników jest zaniechanie pouczania dłużników, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, o możliwościach podważenia zasadności wydanego tytułu wykonawczego oraz brak współpracy z organami ścigania przy ujawnieniu nadużyć, które mogą stanowić przyczynę powstania zobowiązania. Takie działania są niedopuszczalne i stanowią przejaw dyskryminacji instytucjonalnej, której ofiarą w opisywanym przypadku padł Beneficjent.

Propozycja zmian praktyki stosowania prawa:

W celu zapobieżenia dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w postępowaniach egzekucyjnych i działaniach komorników, proponuje się wprowadzenie następujących zmian praktyki:

1. Wzmocnienie świadomości i przeszkolenie komorników oraz ich pracowników:

- Organizowanie szkoleń dla komorników w zakresie praw osób z niepełnosprawnościami, w tym konieczności zapewnienia równego traktowania i dostępności.
- Zapewnienie informacji o prawach osób z niepełnosprawnościami oraz sposobach, w jakie mogą podważyć zasadność wydanego tytułu wykonawczego.

2. Współpraca z organami ścigania:

- Ustanowienie protokołów współpracy między komornikami a organami ścigania w celu skutecznego dochodzenia i ścigania nadużyć związanych z egzekucją.
- Wzajemne przekazywanie informacji o potencjalnych nadużyciach i działaniach mających wpływ na powstanie zobowiązań.

3. Prowadzenie szczegółowych wyjaśnień:

- Obowiązek komorników prowadzenia szczegółowych wyjaśnień w przypadku zgłoszenia przez dłużnika, zwłaszcza przez osobę z niepełnosprawnością, możliwości popełnienia przestępstwa na jej szkodę.

Podstawy prawne:

Podstawą prawną przeciwdziałania dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w analizowanej sprawie są przede wszystkim:

- Konstytucja RP, w szczególności art. 32, 33 i 69, które określają prawa osób z niepełnosprawnościami oraz zobowiązują organy państwowe do zapewnienia im równości wobec prawa i ochrony przed dyskryminacją.

Wprowadzenie zmian w praktyce stosowania prawa w oparciu o wyniki audytu dotyczącego równego traktowania osób z niepełnosprawnościami w postępowaniach egzekucyjnych i działaniach komorników przyniesie szereg korzyści. Oto niektóre z nich:

1. Zapewnienie równego traktowania: Zmiany praktyki przyczynią się do zapewnienia równego traktowania osób z niepełnosprawnościami w procesach egzekucyjnych. Będzie to sprzyjać przestrzeganiu ich praw i zapobieganiu dyskryminacji instytucjonalnej.

2. Świadomość praw: Szkolenia i przeszkolenie komorników w zakresie praw osób z niepełnosprawnościami pomogą zwiększyć ich świadomość i zrozumienie tych praw. Komornicy będą bardziej kompetentni w obsłudze przypadków osób z niepełnosprawnościami i będą w stanie udzielać im odpowiednich informacji.

3. Dostępność: Poprawa dostępności procedur egzekucyjnych dla osób z niepełnosprawnościami jest kluczowym aspektem. Komornicy będą mieli większą świadomość potrzeb dostępnościowych i będą podejmować odpowiednie kroki, aby zapewnić, że osoby z niepełnosprawnościami mogą pełnić aktywną rolę w procesie egzekucyjnym.

4. Skuteczniejsze dochodzenie nadużyć: Współpraca między komornikami a organami ścigania w przypadkach potencjalnych nadużyć związanych z egzekucją umożliwi skuteczniejsze dochodzenie spraw. Informacje przekazywane między tymi instytucjami pomogą w identyfikacji przestępstw i wdrożeniu odpowiednich działań.

5. Odszkodowanie i zadośćuczynienie: Dzięki zmianom praktyki, osoba poszkodowana w wyniku działań komornika będzie miała większe możliwości dochodzenia odszkodowania lub zadośćuczynienia za doznane szkody. Będzie to zachęta do zapewnienia sprawiedliwości i naprawienia szkód w przypadkach, w których działanie komornika było zawinione.

6. Udoskonalenie systemu: Audyt i wprowadzenie zmian w praktyce będą miały ogólniejszy wpływ na system egzekucyjny. Będą one stanowić impuls do doskonalenia procedur, zwiększania przejrzystości i skuteczności egzekucji, co przyniesie korzyści nie tylko osobom z niepełnosprawnościami, ale również wszystkim uczestnikom procesu egzekucyjnego.

Wprowadzenie powyższych zmian pomoże w budowaniu bardziej sprawiedliwego, dostępnego i równego systemu egzekucyjnego, który będzie uwzględniał potrzeby i prawa osób z niepełnosprawnościami. To z kolei przyczyni się do wzmocnienia zaufania do systemu prawnogzekucyjnego i promowania równości w społeczeństwie.

Podsumowanie:

Przeprowadzenie audytu dotyczącego równego traktowania osób z niepełnosprawnościami w postępowaniach egzekucyjnych i działaniach komorników pozwoliło zidentyfikować naruszenia prawne oraz zaproponować zmiany praktyki. Wprowadzenie sugerowanych zmian, takich jak wzmocnienie świadomości komorników, współpraca z organami ścigania i prowadzenie szczegółowych wyjaśnień, przyczyni się do zapewnienia pełnej ochrony i równości dla osób z niepełnosprawnościami w tych procesach egzekucyjnych.

dr Piotr Kamiński
członek zarządu fundacji
Instytut Aktywizacji Regionów
koordynator projektu
„PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako
petenci w sądach i urzędach”, pełnoprawni.eu

- do wiadomości - Rzecznik Praw Obywatelskich.